

עפ"ת 12748/06/23 - אביב בן יקיר ע"י נגד מדינת ישראל ע"י

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עפ"ת 12748-06-23 בן יקיר נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופטת גילת שלו
המערער	אביב בן יקיר ע"י ב"כ עו"ד עדי שפיגל
נגד	
המשיב	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד אבי ביטון

מהות הערעור: ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה באילת (כב' השופטת נ' חקלאי), בתת"ע 5591-10-20, תת"ע 9699-02-22, פל"א 918-04-22 מיום 18/4/23.

פסק דין

המערער הובא לדין בבית המשפט לתעבורה באילת בגין שלושה תיקים שאוחדו יחדיו, שבמסגרתם הואשם בעבירות של נהיגה כשרישיון הנהיגה פקע למעלה משנה (שתי עבירות), נהיגה בזמן פסילה (שתי עבירות), נהיגה כשרישיון הרכב פקע ונהיגה ללא ביטוח (שתי עבירות). לאחר שמיעת ראיות, החליט בית המשפט קמא לזכות את המערער מחמת הגנת אי שפיות הדעת.

יצוין, כי במסגרת ההליך בבית המשפט קמא לא היתה מחלוקת על עובדות כתבי האישום, שהמערער אף הודה בהן, אלא נטען כי עומדות לזכות המערער מספר הגנות ובהן הגנה עצמית, הגנת כורח והגנת צידוק, ועל כן נקבע שאין צורך בשמיעת עדי התביעה אלא בשמיעת פרשת ההגנה בלבד, ובסופו של דבר, נשמעה רק עדותו של המערער. עוד יצוין, כי במסגרת ההליך, המערער היה מיוצג ע"י סנגור מטעם הסנגוריה הציבורית, הגם שבמהלך הדיונים הובע חוסר אמון מצד המערער בסנגורו, אך בית המשפט לא שחרר את הסנגור מייצוג, וסוכם כי הוא יסייע למערער בסדרי הדין ובכל הקשור בחוות דעת פסיכיאטריות שהתקבלו בעניינו.

בית המשפט קמא החליט כאמור לזכות את המערער על סמך חוות דעת פסיכיאטריות שהוגשו לעיונו, שבמסגרתן נקבע כי המערער לא היה אחראי למעשיו, הגם שכיום הוא כשיר לעמוד לדין. בית המשפט התייחס בנוסף לטענות בדבר הגנה עצמית, כורח וצורך שהעלה המערער, וקבע כי הן לא מתקיימות בעניינו, וזאת לאור העולה מעדותו של המערער בפניו, כי הוא נהג ברכב לא משום איום על חייו או צורך מיידי בהצלת חייו, חירותו, גופו או רכושו, וכי הוא נהג ברכב מדי יום לצרכים שונים, שכן אין לו כסף לתחבורה ציבורית.

המערער חזר במסגרת הערעור על הטענות הרבות שהועלו גם בפני בית המשפט קמא ובתמצית ייאמר, כי לטענתו

לפני שנים רבות במסגרת עבודתו, הוא גילה תגלית מדעית ייחודית "שיטת המרכבה", הקשורה בתנ"ך ויש לה השלכות משמעותיות והרות גורל לגבי מדינת ישראל, העם היהודי, האדם והעולם כולו. כאשר בעקבות התגלית וכתבת ספרו, הממסד כולו התאגד כנגדו; כאשר הקשר רחב היריעה כולל את כל בכירי המדינה, לרבות ראש הממשלה, שר המשפטים, פרקליט המדינה והיועץ המשפטי לממשלה; והוא מתמקד בהסתרת התגלית המדעית מהציבור, בהכשלת יישומה ובפעולות שכוונו ונועדו לחיסולו של המערער.

נטען, כי חוות הדעת הפסיכיאטריות שהוגשו הן חוות דעת סתמיות ושקריות שאין בהן ממש ושלא היה מקום שבית המשפט יאמץ את האמור בהן, והן אף עומדות בסתירה לאמור בעמ' 11 לספרו, שם מצוינת תגובתו והתרשמותו של ד"ר דוד פסיג מהמערער ומתגליתו.

המערער טען כי הראיות שהציג לבית המשפט קמא, ביססו את טענתו כי במועד ביצוע העבירות נשקפה סכנה מוחשית לפגיעה חמורה בחייו, בחירותו, בגופו וברכשו, סכנה שקיימת עד היום, כל עוד הוא מחויב למשימותיו הקשורות בתגלית ועל כן קמה לו הגנה עצמית. עוד נטען כי זכותו לקבל רישיון נהיגה ולנהוג ברכב נמנעת ממנו ע"י הממסד לאורך שנים וללא כל סיבה עניינית, כחלק מהמתקפה של הממסד עליו ולכן נהיגתו ברכב נועדה כדי להשלים את מלאכתו בסיכול הפשע ובחשיפתו והיא מהווה מעשה שדרוש באופן מיידי להגנה עליו.

במסגרת הדיון שהתקיים בפניי, חזר המערער על טענותיו, הדגיש את החשיבות של התגלית המדעית שגילה, אשר לא ניתן להציגה כפרי הזיה ודלוזיה, וטען כי בית המשפט קמא לא בחן את טענותיו ברצינות. לאור הערת בית המשפט כי הנקודה העומדת במוקד הערעור אינה האם בית המשפט צדק כאשר זיכה אותו מחמת אי שפיות הדעת, שכן במסגרת ערעור ההגנה לא ניתן לבטל החלטה זו, טען המערער כי הוא לא טוען שיש לבטל את החלטת בית המשפט קמא בדבר זיכוי כאמור, אלא שיש לזכותו מסיבות אחרות נוספות, שאותן היה על בית המשפט קמא להעדיף.

ב"כ המשיבה עתר לדחות את הערעור תוך שהפנה להכרעת הדין של בית המשפט קמא ולחוות הדעת שהתקבלו בעניינו של המערער, שאותן בית המשפט אימץ.

לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, ועיינתי בהודעת הערעור על נספחיה ובתיק בית המשפט קמא, מצאתי כי דין הערעור להידחות.

למעשה, מדובר בערעור חריג שבו משיג נאשם על נימוקי זיכוי, וכפי שצוין לעיל, אין מקום שהמערער יתקוף את אמיתות ואמינות חוות הדעת שבבסיס הזיכוי, שכן מאחר שמדובר בערעור של ההגנה, לא ניתן לבטל הכרעה זו.

נזכיר כי עסקינן בערעור פלילי, אשר במסגרתו בית המשפט בוחן אך ורק את הטענות הקשורות בהליך הפלילי ובעבירות המיוחסות למערער, לאור הוראות חוק העונשין ופקודת התעבורה, ועליו לקבוע האם התמלאו יסודות העבירות והאם קמה לנאשם הגנה כלשהי או סייג לאחריות פלילית. מבחינה משפטית, אם כך, השאלה המרכזית היא האם היה על בית המשפט קמא לזכות את המערער מנימוקים אחרים הקשורים בסייגים לאחריות פלילית, כגון כורח, צורך והגנה עצמית.

מבחינה זו, שהיא למעשה העיקר בענייננו, מצאתי כי לא נפלה טעות בהכרעת הדין של בית המשפט קמא.

המערער גולל את סיפורו שהוא סיפור מעניין לכל הדעות, אך גם אם הוא היה מתקבל במלואו וגם לו היה נקבע כי קיימת התאגדות של גורמי ממשל כנגד המערער, עדיין עליו להוכיח קשר בין טענה זו לבין נהיגת רכב ללא רישיון או בזמן פסילה. המערער העיד באריכות בפני בית המשפט קמא והדברים פורטו בפרוטוקול ובהכרעת הדין, אך מדבריו לא עלה הסבר שיש בו כדי להקים הגנה עצמית, כורח או צורך לגבי הנהיגה ברכב.

כעולה מסעיף 34 לחוק העונשין שעניינו בהגנה עצמית:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים".

כעולה מסעיף 34יא שעניינו בהגנת הצורך:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מידי להצלת חייו, חירותו, גופו או רכושו, שלו או של זולתו, מסכנה מוחשית של פגיעה חמורה הנובעת ממצב דברים נתון בשעת המעשה, ולא היתה לו דרך אחרת אלא לעשותו".

כעולה מסעיף 34יב שעניינו בהגנת הכורח:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שנצטווה לעשותו תוך איום שנשקפה ממנו סכנה מוחשית של פגיעה חמורה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו, ושאנוס היה לעשותו עקב כך".

בענייננו אמר המערער בעדותו בפני בית המשפט קמא, בין היתר: "במועד בו נהגתי, ידעתי שאני חייב בנהיגה כדי להמשיך במלאכתי שיש ויקראו לה קדושה, אני... מתייחס אליה כמלאכה הכרחית, חייבת בחשיפה, בבדיקה נאותה ובביסוס מדעי" (עמ' 14, ש' 8-10). ובהמשך, השיב לשאלות בית המשפט: "הנהיגה היום יומית שלי היא חלק מההתנהלות להשלמת המלאכה שאין חשובה ממנה. לשאלת בית המשפט למה אני לא משלים את המלאכה באמצעות תחבורה ציבורית או חברים שיסיעו אותי, אלא בוחר לנהוג ברכב למרות האיסור, אני משיב שאותה מערכת שיצאה נגדי והפשיטה אותי מכל זכויות היסוד שלי, דאגה להותיר אותי חסר משאבים לחלוטין, במצב של עוני מרוד, לתקופה מסוימת גרתי בחוף ובאזורים כמפגין, עם שילוט, על הקרוואן, גם זכות זו נשללה ממני לאחר מה, ומכל מקום החיים בחוף ללא יכולת נסיעה במוניות, וללא יכולת התנהלות בתחבורה ציבורית לצורך אותה מלאכה" (עמ' 15 שורות 19-25).

עוד טען כי "כל נושא הרישיון הרי אינו נוגע לעבירות שביצעתי, כולה לא שילמתי לתאגיד מדינת ישראל את הקנס או את האגרה השנתית, היהודים רודפים את מבשר הגאולה בגלל שהוא לא שילם אגרה למשרד שלהם

שעוסק בהנפקת רישיונות נהיגה, בסך הכל לא שילמתי כסף, בשעה שגם הייתי מנוע לשלם את הכסף, כי הוצאה לפועל עד לפני שנה, מנעה מאנשים במצבי להוציא רישיון נהיגה" (עמ' 16 שורות 24-28).

וכן "בחרתי באפיק שמתבקש מאליו והוא להמשיך ולנהוג וזאת על מנת לחלץ את עצמי ואת עם ישראל מחיסול. במצבי אני מרוד ועני, אני נוהג לשחות כל יום בים. לו רציתי לקחת מונית, זה 100 שקל ליום רק השחייה שלי. האם זו אינה התעללות בעם היהודי? אני סירבתי להיות קורבן ואני מסרב להיות קורבן. אם המחיר צריך להיות משולם, אני אשלם אותו בשמחה. אם יחליטו שהמשימה שלי היא אינה חשובה פי אלף מהעבירה של אי נשיאת רישיון, שיכריע כך" (עמ' 17 שורה 34 עד עמ' 18 שורה 5).

מכל האמור, עולה כי נהיגתו של המערער ברכב אינה קשורה בסכנה מוחשית לפגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו; לא היתה דרושה באופן מיידי להצלת חייו, חירותו, גופו או רכושו, מסכנה מוחשית של פגיעה חמורה שלא היתה לו דרך אחרת אלא לעשותה; ולא מדובר במעשה שהוא היה אנוס לעשותו בשל איום שנשקפה ממנו סכנה מוחשית של פגיעה חמורה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו. המערער לא העלה כל טענה כי במועדים הספציפיים בהם ביצע את העבירות הוא היה נתון בסכנה מוחשית מיידי, שממנה נאלץ להימלט באמצעות רכב, או כל טענה דומה אחרת הקושרת בין אותה סכנה נטענת לבין הנהיגה.

מדברי המערער עולה כי העבירות בוצעו כחלק מנהיגה שגרתית, יום-יומית, גם לצורך עניינים שאינם קשורים בתגלית שלו או בסכנה שלטענתו נשקפת לחייו, אלא קשורה ברצונו לשחות בים, בחסרון כיס לצורך תשלום עבור תחבורה ציבורית וכיוצ"ב. ועוד עולה מדברי המערער כי הוא למעשה רואה עצמו כמי שזכאי להחזיק ברישיון נהיגה והממסד שולל זאת ממנו בשל נימוקים שאינם ענייניים אלא קשורים באותה תגלית. טענות אלו של המערער אינן קשורות בסכנה לחייו ואינן מקימות הגנה מפני הליכים פליליים.

נוכח כל האמור, לא מצאתי עילה להתערבות בפסק דינו של בית המשפט קמא, ועל כן הערעור נדחה.

המזכירות תעביר העתק פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, כ"ט אב
תשפ"ג, 16 אוגוסט
2023, בהעדר
הצדדים.
גילת שלו, שופטת